

FER FÀCIL VIURE EN CATALÀ. LES POLÍTIQUES LINGÜÍSTIQUES DEL NOU GOVERN DE CATALUNYA

JUNTA DEL GRUP CATALÀ DE SOCIOLINGÜÍSTICA

Emili BOIX-FUSTER, Montserrat CASACUBERTA, Mireia GALINDO, Brauli
MONTROYA, Carles DE ROSSELLÓ I Noemí UBACH

(Publicat a *Punt Diari* 30-VIII-2004)

El Govern de Catalunya acaba de presentar el seu Pla d'acció de política lingüística 2004-2005, que es pot resumir amb l'eslògan «En català també, en català primer». Aquest Pla d'actuació és ambiciós, perquè vol fer del català la llengua comuna del nostre país, amb prou oferta, disponible de veritat. Aquest Pla és transversal, perquè afecta totes les àrees de govern, siguin del partit que siguin (la rebatejada Secretaria General de Política Lingüística, que ha passat a dependre de la Conselleria de Presidència, és una millora llargament esperada). I aquest Pla és fins i tot agosarat: el Govern aspira que el nostre país sigui un model en la gestió de la diversitat lingüística.

De bon començament cal deixar ben clar que fer fàcil que el conjunt de la població de Catalunya pugui viure en català no és fàcil. Forçosament no és fàcil per a les minories que hem d'esmerçar temps, diners i energia per fer-ho possible. No és fàcil perquè part dels poderosos del país —grans agents socioeconòmics, elits socials...— no volen contribuir-hi. No és fàcil perquè l'Estat central, al qual acabem de pagar els nostres impostos, no compleix (malgrat alguns senyals positius del nou Govern espanyol) amb els seus deures de foment del plurilingüisme dels ciutadans. I, sobretot, no és fàcil (no ens enganyem) perquè la nostra mateixa societat no pressiona prou per fer de la seva llengua una

llengua normal i còmoda. Quan deixarem tots d'adreçar-nos sempre en castellà a desconeguts o a nouvinguts? Quan les associacions de consumidors fan campanyes per a l'etiquetatge de qualitat i en català? Quan el Govern ens garanteix poder rebre les classes de conducció també en llengua catalana? Quan els clients de les empreses de mòbils o de les mútues de salut contracten sols aquelles que empren el català? Quan es fa una Llei de llengües estatal, generosa i integradora? Quan la mateixa Generalitat de Catalunya, tal com acaba de prometre, dóna exemple i tria de manera sistemàtica ésser atesa en català pels seus proveïdors de programes informàtics?

Davant d'aquests interrogants, entre molts d'altres, la Generalitat de Catalunya hauria d'actuar amb prioritats clares, perquè les nostres forces són limitades i perquè la societat té moltes altres necessitats socials per satisfer (quan s'acabaran les llistes d'espera als hospitals?, quan hi haurà una xarxa d'atenció per a la gent gran?, quan s'agilitaran els retards oceànics en la Justícia?..).

Veient l'esperit i la lletra de les aspiracions del Govern, les prioritats estan ben plantejades. Ara, per complir-les el Govern del país no ha d'actuar sol. El català té una base demogràfica important de quasi vuit milions de parlants. El català té també poder d'atracció. Com coneixíem fa poc (Estadística d'usos lingüístics a Catalunya, 2003), el 40,4% de la població de Catalunya té el català com a llengua primera, però un 50,1% la té com a llengua habitual. El català afortunadament té, doncs, nous parlants, d'orígens i d'accents molt diferents. I el català compta amb organitzacions que lluiten per fer-ne una llengua atractiva i d'acolliment, per la qual no hàgim de patir. Però aquestes organitzacions encara són massa febles. Si sols un cinc per cent dels quasi vuit milions de catalanoparlants reclaméssim (amb l'eficàcia del RACC i l'esperit de la Crida) els nostres drets lingüístics, quina empresa, quin estat, s'hi podria resistir?

El Govern no està sol, ni pot estar sol. Certament que ja ha ensopegat alguna vegada: l'afer de l'Institut Ramon Llull ha contribuït a fragmentar més del que ja ho estava la nostra àrea cultural comuna dels països de llengua catalana. En conjunt, però, les aspiracions del Govern en política lingüística són factibles i correctes. Si el Govern sap guanyar complicitats en política lingüística, podem donar un nou impuls per assegurar un lloc central per al català a la nostra societat, per fer que sigui fàcil viure-hi en la llengua pròpia. Fermament. Amablement.